

༩ །རྣམ་ཐོག་ཀྱང་(MNYDZU) མྱོ་ལྟ་ཡ། ཐབས་བཟང་དུ་མས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་

ཚུལ། །རིང་ནས་གོམས་པས་སྤྲ་བའི་གནས་ནམས་ལའང་། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ། །ཁློ་མེད་སྤྲ་བའི་མཆོག་དེས་ཉག་ཏུ་སྒྲིངས། །དང་པོར་གསུང་རབ་མང་དུ་ཐོས་པ་  
བཅའ། །དེ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པས་བསྟན་པ་སྤེལ། །ཐ་མར་

སྤྲ་ལ་རིང་དུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །བཤེས་གཉིན་བཟང་བྱིད་ཡུན་རིང་ཞབས་བརྟན་ཅིག །མ་འདྲིས་མཛའ་བཤེས་དེ་ཡིས་གཙུགས་པའི་བྱགས། །བདག་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལས་བྱང་  
བའི། །སྤོན་ཡིག་སྟན་པ་ཕུན་ཚོགས་སྒྲེན་པ་ཡི། །

འབྲས་བུ་བཟང་པོའི་སྤྲིས་བཅས་སྤྲིངས་པ་འཕྲོད། །སྤྲིན་ཆེན་ཆུ་ཡིས་རྒྱ་མཚོར་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་དོམས་པར་མ་གྱུར་པས། །ད་དུང་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་བའི་  
ཚུལ། །ཡི་གེར་བཀོད་པ་སྤྲིངས་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བྱང་། །

@160B འབབ་ཚུའི་རྒྱན་གྱིས་ཇིད་དུ་རྒྱང་དུ་བཞིན། །སྒོ་གོས་རྒྱང་དུ་ཐོས་པས་དགའ་སྤྲོ་མོད། །སྒོ་གོས་རྒྱ་ཆེ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིད། །ངོ་མཚར་གཏམ་གྱིས་ཆོམ་པ་མེད་པ་མཚར། །དེ་ལྟ་

མེད་ཀྱི་ཐོས་པ་ཉུང་། །སློབ་ཀྱིས་རྒྱུ་ཞིང་སྦྱོར་བ་དམན། །ཆོག་འགའ་ཡོད་

ཀྱང་དེ་ཡི་དོན། །སྐྱབ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒོད་གྱུར་པ། །བདག་འདྲས་དམ་པ་བྱིད་ཀྱི་བྱུགས། །རངས་པར་བབྱིད་པའི་རྩོམ་ཐོག་འོན་ཀྱང་གིས་བསྐྱལ་བ་ན། །རང་ལ་མཐུན་ཉི་ཡོད་མིན་  
པའི། །ཤིང་བལ་རྣམས་ཀྱང་འདབ་བཟང་ལ། །འབྲན་པ་བཞིན་དུ་བབྱོད་

པ་ལྟར། །དམ་པའི་གསུང་གིས་ལེགས་བསྐྱལ་བས། །བདག་གིས་མདོ་ཙམ་གསོལ་བར་བྱ། །དེ་ལ་འོ་སྒྲོལ་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ནི་རྟེད། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ནི་མངལ།  
དག་བའི་ལཤེས་གཉིན་བཟང་པོས་ནི་བཟུང་། །སྤང་དོར་ལ་དཔྱོད་

པའི་སློབ་ཉི་མཐུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། །རྟེན་བཟང་པོ་འདི་ལ་སྦྱིང་པོ་ཞིག་ངེས་པར་སྤང་འཇལ། །དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཀྱང་། །བསམ་པ་བཟང་བ་ཙམ་  
གིས་ཞུགས་པས་མི་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་བཤེས་པའམ། །ཤེས་པ་ཅིག་གིས་བྲིད་པ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོས་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་མཁས་པ། །གངས་ངེས་ལ་མཁས་པ། །གོ་རིམ་ལ་མཁས་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར། །ལམ་

མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་

འབྲུལ་ན་སྒྲན་ལོག་པར་སྒྱུར་བ་ལྟར་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་བསྐྱབ་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་གཞོད་པ་བྱིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཕན་བཏགས་པ་མེད། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱང་ལྷག་  
པ་མི་དགོས་པ་དང་། མ་ཆང་བས་མི་རྣམས་པའི་གྲངས་ངེས་

@161A ༄། །མི་ཤེས་ན་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགོས་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཆད་ནས་འགོ་ཞིང་། མི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབ་པའི་ལྷག་པ་ཅིག་འོང་བས་གཞན་དུ་མི་འགོ། ངོ་བོ་དང་གྲངས་  
གྱི་ངེས་པ་ཤེས་ཀྱང་དང་པོ་དང་། བར་དང་ཐ་མར་གང་ནས་འབྲིད་

པའི་སྒྲོའི་རིམ་པ་དང་སྒྱུར་མི་ཤེས་ན་སྒྲན་ཡིན་སྟུང་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲན་བཟང་པོ་ཡིན་པས་ན་བའི་བྱིར་ནད་པ་འདི་ལ་བཏང་དུ་རུང་སྟུང་ནས་བཏང་བ་ན་སྒྲན་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་  
པས་ཕན་མི་ཐོགས་པར་མ་ཟད་སྟོག་འཕྲོག་པའི་གཞོད་

པ་ཆེན་པོ་སྟེར་བ་ལྟར། འདི་དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སྟུང་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཟབ་པ་ཡིན་པས་འདི་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུང་ནས་དེས་བྲིད་པ་ན། གོ་རིམ་ལ་བབ་ན་

ཡོན་ཏན་ཁོན་སྟེར་ཡང་། གོ་རིམ་ལམ་བབ་

ན་ཡོན་ཏན་མི་སྟེར་བར་མ་ཟད་བདེ་འགོ་དང་ཐར་པའི་སློག་འཕྲོག་པའི་རྒྱར་འགོ་བས་ན། བྱུང་པར་དུའང་གོ་རིམ་ལ་མཁུངས་དགོས་པ་ལགས། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་མཁུངས་པ་  
ཡང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཅིག་གིས་འཕྲིག་བསྟུར་

ཞིང་བྲིད་པས། རྩོམ་པ་པོ་ཆད་ལྡན་གྱིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལའང་ཁོལ་འདོན་ཅམ་རེར་མ་སོང་བའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ངས་པ་རྙེད་པ་ཅིག་ལ་  
འོང་བ་ཡིན། དེས་འབྲིད་རྩལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག

པའི་མན་ངག་མདོར་བསྟུས་པ་རྣམས་ནི། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་བརྟུས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། མན་ངག་གི་དོན་ཡང་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེའི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་དཀའ་བ་དང་། དགོས་  
པའི་དབང་གིས་གོ་རིམ་དཀྱགས་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་

@161B ལ་ངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བ་ཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལའདྲ་ཆོས་དང་། མན་ངག་རྩལ་རྩལ་རྣམས་སྟབ་པའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་

ནི། བསྟན་པའི་གནད་ཡེ་མ་གི་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་

གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། ཐོས་ཚུད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། ཞེས་འདོན་པ་ལྟར། སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་ཞིང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་  
བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་ལས། བསྐྱེངས་དང་བྲལ་ལ་མང་དུ་

གསོལ་ཅི་འཚལ། དན་པའི་གདམས་ངག་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཙམ་ལྟན་གྱིས། །སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས་ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་  
ལས། སེམས་མ་གཏོགས་པར་འགོ་སོགས་ལ། །གང་

ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱན་ལ། །ཡིད་ནི་དང་པོར་བཙུང་པར་བྱ། །ཞེས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། །ལེགས་ཉེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་  
ནི་ཡིད་ཁོན་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པ་ལ་

འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནི་གསུམ་དུ་ངས་ལ་ལུས་ངག་ནི་ཡིད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་ཀྱན་སྦྱོང་གི་བསམ་པ་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་འཆོས་པ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་

བ་ལགས་དེ་འཆོས་པའི་རིམ་པ་ལ་མང་དུ་བཤད་

ཀྱང་སློང་བ་འབྲིང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཕན་ཆེ་བ་ནི། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྩལ་དུ་འགོ་བ་གཉིས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་  
རྒྱ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་བསྐྱོམས་པས་ཆེ་འདི་དོན་དུ་

@162A ༄། །གཉེར་བ་ལས་སློ་ལྡོག་ནས། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློ་ཅིག་ཅི་སླེ་བྱ་དགོས། དེ་ནས་སྤིང་པ་མཐའ་དག་གི་སློན་དང་། ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་  
སེམས་པ་ལ་ཤིན་དུ་འགྱུས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བའི་

ཐུན་ཆོག་ས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་སློ་ལྡོག་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རང་ཉིད་ལ་བདེ་སྤྱད་གིས་ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་  
འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་པར་མཐོང་ནས།

བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྗེ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་གསུམ་ལ་ཆེས་ཤིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱད་སྤྱད་པ་དང་སེལ་བ་ལ་ཇི་མི་སྒྲིམ་པར་རང་གི་དོན་ཅམ་ལྟར་ལེན་པའི་བསམ་པ་

ལེགས་པར་ལྟོག་ནས། གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་

མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དུ་ངེས་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཅིག་  
སྤྱད་པ་ལགས། འདི་དག་ལ་ཆོག་སྤྲིགས་ཀྱི་གོ་བ་ཙམ་

རེ་ཡོད་པའི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པས། ཁོ་བོ་ནི་འདི་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་ཆེད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་འམ། ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་འམ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་  
དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྲིན་སྤྲིན་མང་དུ་བརྗོད་ཀྱང་། སྒྲོའི་འགོ་

ཆོད་ནི་ཆོ་འདི་འམ། དོན་འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ལ་མིང་ཐར་པར་བཏགས་པ་ཞིག་གམ། རང་གི་དོན་ཉི་ཆོའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཅིག་ལས་གཞན་ཡོད་མི་བསམ། དེས་ན་བསམ་  
པ་འདི་དག་བཙུངས་མ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ལ་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་

@162B མི་ཆོག་སྒོམ་དགོས་ལ། བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་འདྲའི་རིགས་ནམས་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནམ་པ་དུ་མར་དཔུང་གིན་སྒོམ་པའི་དཔུང་བསྒོམ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་

གོམས་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལགས། དེ་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་ལྷན་སྤྱོད་བརྒྱུ་གཙོ་

བོ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བྱན་མཆོམས་སུ་དེ་དག་ལས་བརྩམས་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མ་མེད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་ངེས་པ་བརྟན་པར་  
བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དེ་དག་གི་འགལ་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུ་

སྐྱབ་པའི་བསམ་སྤྱང་མང་པོ་གནད་དུ་གཏོང་དགོས། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་རེ་མིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རེ་བྱས་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞིབ་པར་སྒྲིན་ཡོན་ལེགས་པར་དཔྱད་  
ཅིང་བསྒྲོམས་པ་ན་འདིའི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ། ལྷན་པ་ནི་འདི་འདྲ་བ་

ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་བྱས་པས། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལག་རྒྱུ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བར་འདུག་སྟུང་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་ལ་འང་  
གཤེད་རྟེན་ནས་འོང་བ་ཡིན། དེའི་ཆོ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲིན་

གྱི་ཕྱོགས་འགོག་པའི་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཤེས་ཏེ། སྤྱོད་ལེན་གང་ལ་འང་འདི་ནི་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་གོ་སྟུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་གང་



ཡང་མི་སྤྱོད་བ་ཅིག་འོང་བ་ལགས། བསམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དང་པོར་བསྐྱེད་

དགོས། བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྒྱན་བརྟན་པ་དང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཅི་འཕེལ་བྱ་འཆལ་བས། འདི་དག་ནི་སྤྲོན་འགྲོའི་ཆོས་ཡིན་པས་གོམས་པ་སྤྲིད་མི་དགོས་པ་  
དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཉམས་པར་བྱ་མི་དགོས་ཀྱི་ལན་ཅིག་སྤྲོན་

@163A ༄། །དུ་བཏང་བས་ཆོག །གཞན་ཡང་འདི་རྣམས་ནི་སྤྲོན་པ་དང་སྤྱི་ལུན་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་བཞག་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་ནས་འདི་དག་ལ་རྩིས་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞི་  
ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནད་གཏན་ནས་

མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་དང་བྱད་པར་དུ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྤར་བཤད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་དང་བལ་ན། ཆོས་བྱས་པར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ལྟར་སྤྲོད་ཏེ་འགྲོ་ཞིང་། སྤྱོད་པ་  
ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒྲོམས་ཀྱང་། ཐེག་པ་

ཆེན་པོར་གཏན་མི་རུང་བར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུན་འགོར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཐུན་གཤམ་དུ་སྤྲོན་ལམ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེས་ཁ་བསྐྱར་བ་ནི།

ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བསྐྱེད་ས་པའི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་གནད་དུ་གཏོང་བ་

དང་མི་བྱད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་གང་སྐྱེད་རིས་མི་ཆོག་པར་རྒྱུད་དང་འདྲིས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལགས། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་གཅིས་པར་  
བབྱང་སྟེ། མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གཞིར་བབྱང་བའི་སྟངས་ནས་གསང་

སྒྲགས་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་ན་སྤྱིར་ཐེག་པ་གང་གི་སྒྲོར་འཇུག་ཀྱང་རང་རང་གི་ཚུལ་གྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཞིར་འཇོག་དགོས་ལ། བྱད་པར་དུ་གསང་སྒྲགས་ལ་འཇུག་  
པ་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་དེས་ན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་བའི་ལུཤེས་གཉིན་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་སྒྲངས་པའི་ཆོ་  
ན་ཐོབ་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་གཏང་རྒྱས་མ་བཏང་ཞིང་

@163B ཉམས་པའི་རྒྱས་མ་ཉམས་པ་ཡོད་ན་ལེགས། གཞན་དུ་ན་དབང་སྒྲངས་ཏེ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་གསོས་ལ། ཉིས་ལྟར་སྒྲུ་མ་འདག་ངེས་སུ་སྤྱང་། ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཉིས་པ་

ནམས་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། ཕྱིན་ཆད་འཕྲོ་ཆོད་ངེས་སུ་བསྐྱམ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་ལྷུང་བས་ཡེ་མ་གོས་པ་

ལ་འབད་ཅིང་། ཉིས་པ་ལྷག་མ་ནམས་བྱུང་ན་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ལེགས་པར་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ། ཁོ་བོའི་ལྷུང་ན་འདི་ནི་རིམ་གཉིས་བསྒྲོམ་པའི་གཞིར་མེད་མི་རུང་དུ་འཛོག་དགོས་ཤིང་།  
རིམ་གཉིས་མི་བསྒྲོམ་ཡང་དབང་ཐོབ་ན་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་

འཆ་ལ་ཏེ། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྡོམ་པ་ནམ་པར་དག་ན་རིམ་པ་གཉིས་ཆོ་འདིར་མ་བསྒྲོམས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་བདུན་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པར་མཆོག་འབྲུག་པར་གསུངས་ཤིང་།  
རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་ལྷུང་བྱས་ཀྱང་དམ་ཆོག་དང་སྡོམ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡན་པར་བཏང་ན་ངན་

འགྲོར་ལྷུང་ནས་མི་འབྲུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསང་སྤྲུགས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱིས་པ་ཡིན་ན་གཏན་ཁྲིམས་ལྔ་ལ་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྡོམ་པ་གཉིས་སམ་  
གསུམ་ལ་གནས་ནས་སྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་པས། རྟོ་རྩེ་འཛིན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་མཆོག་དང་

དགེ་ཚུལ་འབྲིང་དང་གྲིམ་པ་ཐ་མར་གསུངས་པ་ཡང་། སྡོམ་པ་བསྐྱུང་བ་མང་ཉུང་གིས་གཞག་གི་ཁས་སྦྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་ཐར་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་

པ་གཉིས་ལ་གནས་པས་སྒྲགས་སྒྲུབ་ན་ཆེས་སྒྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་

པ་ཡང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་སྒྱུང་བས་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གྲངས་ནས་བསྒྲུབས་ན། སྒྲགས་རང་གི་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྒྱུངས་ནས་བསྒྲུབས་པ་ལས་ཆེས་  
སྒྱུར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་།

@164A ༄། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་གནས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་གྲངས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཆོག་ཡིན་པ་  
ལ་དགོངས་ནས། མདོ་སྡེ་དུ་མར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

མཉམ་པ་ལའང་བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཕྱི་མ་ལ་བསྒྲགས་པ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལའང་བཤད་པའི་ཆོག་སྒྲིགས་རེ་ཙམ་ཟེར་བ་མང་བར་སྒྲུང་ན་  
ཡང་། ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཆོ་བྱེད་པ་ཆེས་ཉུང་བར་སྒྲུང་བས་

ལེགས་པར་གོ་དགའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ལགས་དེ་ནས། བསྐྱེད་བའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

གྱིས། །སྐས་གྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་སྐས་གྱི་རིམ་པ་གོང་མར་ཕྱིན་པ་འོག་མ་

ནམས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རྫོགས་ནམས་རིམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་བགྲོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གོ་རིམ་གང་བྱུང་དང་། བསྐྱེད་རིམ་བཞག་གྲང་ཆོག་པ་ནི་མིན་པར་གསུངས་  
པས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདི་འང་གནས་

སྐབས་གྱི་མི་འདོད་པ་ཞི་བ་དང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕྱ་མོ་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་གྲང་། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་ཁྱད་ས་མ་ནས་ལེགས་པར་  
ཟིན་པ་དང་། མཁས་པ་ཆད་ལྡན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགྱིལ་

འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞིག་ལ་བྱ་འཆལ། དེ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་ཆོགས་བསག་པ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་དག་པ་བྲན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྒྱས་པ་དང་མཆོད་གཏོར་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་ཆོག་འདོན་  
པ་བྱེད་པ་ཅམ་ཏུ་མ་སོང་བའི་དེ་དང་དེའི་དོན་ལེགས་པར་བྲན་བཞིན་

@164B པའི་ངང་ནས་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་བ་དེ་བྱ་དགོས་ཏེ་སྦྱོར་མི་འཆལ། དེ་ནས་དངོས་གཞི་ལྟའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་

བཟོད་ན། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པས་གོམས་པའི་མཐར་ཇི་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་བསྐྱེད་

པར་འདོད་པ་དེ་ཤེས་ན། དེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ངེས་པ་སྐྱེ་སྒྲུབས་དེའི་སྤྱིར་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཅི་ན། ད་ལྟ་ཉིན་དང་བཟེན་པར་བཅས་པའི་སྐྱེ་མདོག་ཤུག་མཚན་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཏེ།  
མདོར་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་དེ་རྣམས་མཐར་ཉིང་ངེ་འཛིན་

ཞིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཅིག་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོར་དམིགས་པའི་གཞི་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་དགོས་ཤིང་།  
དེའང་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་ན་ཇི་ལྟར་སྦྱོང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐྱེའི་

ཆ་ཤུ་ཤེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྒྲུབ་པའི་ཤུ་རིམ་ནས་སྦྱོང་བ་ཅིག་དང་། སྐྱེ་དེའི་རགས་རིམ་ནས་སྦྱོང་བའི་ལུགས་གཉིས་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུ་མ་ནི། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་  
ཞིག་ལ་འཆམ་སྤིད་ཀྱང་། ཐུན་མོང་དུ་པན་ཆེ་བ་ནི་སྤྱི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་སྒྲུབའི་

སྤྱིར་རོ། །དས་ན་གཙོ་བོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཤུ་རགས་གཉིས་ལས། རགས་ཤེས་ཀྱི་དབུ་ནས་ཞབས་ཀྱི་བར་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆང་བ་ཙམ་ཞིག་གསལ་གདབ་ལ། རམ་སྒྲུབ་བ་དང་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མི་

གཡོ་བར་བཟུང་ངོ། སྐྱེ་སྐྱེ་གསལ་ན་དེ་ལ་བཟུང་ཞིང་། སྐྱེ་མི་གསལ་

བར་ཆ་འགའ་ཞིག་གསལ་ན་གང་གསལ་བ་ལ་བཟུང་། དེ་ཡལ་ན་ཡང་སྐྱེ་གསལ་གདབ་ལ་བཟུང་ངོ། །བསྐྱེམས་པ་དང་ཡེ་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བྱུང་ན་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་རྩ་  
བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བཟུང་ངོ། །འདི་དག་ལས་དང་པོ་བས་ཐུན་རིང་

@165A ༄། །ན་གནད་ལ་ཡེ་མི་འགྲོ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུང་བས་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ། གངས་རྗེ་མང་ལ་བཏང་ཞིང་བསྐྱེམས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དང་  
པོར་རྟོག་པ་སྒྲུང་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱེམས་ཏེ། བྱིང་བ་དང་གློད་

པའི་དབང་དུ་སོང་མ་སོང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་བསྐྱོ་བ་མ་བྱས་ན་ཉོག་ཉོག་པོ་ཅིག་གིས་ཡུན་རིང་པོ་འདའ་བ་ལ་རྟོག་པ་རྩིང་པོས་བསྐྱོམ་དུ་བཟུང་ཞིང་བསྐྱེམས་པས་ཆོ་རིལ་པོར་ཉིང་ངེ་  
འཛིན་འདོད་འདྲ་མི་སྐྱེ་བས། ལེགས་པར་བརྟག་འཚལ་ལོ། །གཙོ་

བོ་ལྟ་བུའི་རགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟན་རྩོལ་བ་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུང་རྣམས་པ་དང་། དེས་ཀྱང་ཐུན་བསྐྱུང་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་བར་དུ་བྱིང་གློད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་

འགོ་བ་དང་ལུས་སེམས་ལ་དགའ་བ་དེས་རིག་ཅིང་ཞི་

གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་སོང་བ་དང་། དེ་ནས་དེ་བརྟན་པར་བྱས་ཤིང་ཕྱ་མོ་རྣམས་ལ་འང་སེམས་བབྱང་ལ། དེ་ནས་ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་འཕོ་བ་ན་སྤར་གྱི་ལྷ་དེའི་  
དམིགས་པ་མ་བཏང་བའི་སྒྲིང་ནས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་གྱི། ད་དོར་ནས་ཕྱི་མ་

ལ་དམིགས་པ་བབྱང་ན་ལྷ་དེ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤར་བ་ག་ལ་འོང་། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་མེད་མི་རུང་དང་། ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་བྱུང་ཞིང་  
བསྐྱགས་པ་ཡང་ཆེ་བར་འབྱུང་ལ་སྤྲགས་གྱི་ལམ་

གྱི་འགངས་ལགས་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་གནད་དུ་ཆེ་བ་ཡིན། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་ཟབ་པའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་  
པའི་དང་པོ་ནི། ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་

@165B བྱེད་པར་སྤར་བས་སོ་སོའི་གདམས་ངག་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །སྤྱི་མ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་བྱེད་པར་སྤར་ངོ། །དེ་གཉིས་རྫོགས་རིམ་དུ་འགོ་མི་འགོའི་དཔྱད་པ་བྱ་དགོས་ཅི་



རིགས་སུ་སྤང་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲུགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་འདྲ་བར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཕ་རོལ་ཏུ་  
ཕྱིན་པ་ལ་མ་གྲགས་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པར་མང་བ་དང་། སྤྲུག་

བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དང་པོར་དེའི་གོ་བ་འཆོལ་ལུགས་ལ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ལུང་དང་རིགས་པ་མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་གསལ་བས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་  
པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་

འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པ་ལགས། དེ་ལ་གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཟབ་མེད་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་དང་། དེའི་དོན་གཞན་དུ་འབྲེལ་བ་  
ལ་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་རྣམ་པ་

གཞན་དུ་བྱང་དུ་མི་རུང་བར་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་

པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོ་འདིར་རིང་དུ་མ་སྦྱངས་ཀྱང་། ཟབ་མེའི་

དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆེས་ཤིན་དུ་དཀའ་བས་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སགས་པའི་རིགས་པས་འཆོལ་བ་ལ། སྒྲོས་པ་སྦྱི་ཆོད་དུ་མིང་བཏགས་  
ནས་བདེ་སྒྲག་དུ་འཕྱག་པའི་སྒྲོ་གཞན་ཁས་འཆེས་ཀྱང་།

@166A ༄། ཁྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་རྩལ་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་བཅའ་བས་གོལ་པ་དང་མ་གོལ་བའི་གོ་བ་སྦྱེ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་  
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིགས་

པའི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དབྱུད་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཞིག་ནས་གང་ལའང་འདིའོ་སྒྲུམ་དུ་འཛིན་པ་མ་རྟེན་པས། བཅིངས་གྲོལ་ཐམས་ཅད་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་བཅིངས་གྲོལ་  
ཐམས་ཅད་དང་འབྲ་བར་སྟོང་། དག་མི་དག་ལས་བདེ་

སྒྲག་འབྱུང་བ་ནི་རི་བོང་གི་མགོ་ལས་རྩ་སྦྱི་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་སོང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞིན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་གོ་བ་

ཅིག་འོང་། དེ་ལྟར་དབྱ་མའི་དོན་དེར་མཐོང་བ་ལ་

གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ནི། ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མིན་ན། །ཞེས་ཤེས་རབ་  
གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྤངས་པས་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་

གཞན་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པ་ལ་འང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པར་བྱར་ཡོད་ཀྱང་འདི་ལ་ནི། སྤངས་ནས་སྒྲུབས་མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུབས་  
དང་རྟེན་གཞན་མེད་པས་མནར་མེད་པར་ཆེས་རིང་བར་

གནས་དགོས་པར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ལེན་ལས་གསུངས་ས། །གཅིག་གིས་ནི་སྒྲོས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ཞིང་སྒྲུབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བྱང་རྩབ་གྱི་སེམས་སྟོང་བ་དང་། བསྐྱེད་པའི་  
རིམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་

@166B ལ་སྒྲོ་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱད་དུ་མཐོང་ནས་བཟང་པོའི་ལས་ཐམས་

ཅད་ལ་སྐྱར་ཞིང་ཡལ་བར་དོར་བས་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འབྱེད་པ་འབའ་

ཞིག་གོ། །འདི་གཉིས་ཀས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་འདྲ་མོད་ཀྱང་། སྒྲ་མ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མེས་  
པའི་རྒྱ་བརྩུང་བའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་བརྩུང་ན་མོས་པ་ཡང་སྲིག་པར་འགྱུར་ན། ལོག་པར་བརྩུང་ནས་སྤང་བ་ལ་སྒྲོས་སུ་མེད་པར་རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་བ་ལས། དད་པ་ཅན་ནི་བརྩུང་ཉེས་པས། ཅིག་ཤོས་སྤང་ཕྱིར་ཁྲོས་པ་  
ཡིས། །དད་པ་ཅན་ཡང་སྲིག་ལཤད་ན། །

སྤང་པས་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཞེས་དང་། །ཆོས་འདི་ལོག་པར་ཤེས་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱང་འཇོམ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་  
འགྱུར། །གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བརྩུང་ན། །སྒྲིན་པོ་མཁས་

པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་པས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ཁྱུ་ཚུགས་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གོ་བ་སྐྱེ་རྒྱལ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་

འབྲས་བུ་སྟོན་པ་གང་། འདི་ནི་ངོ་མཚར་པས་ངོ་མཚར། །མཉམ་བུ་བས་ཀྱང་མཉམ་དུ་བྱུང་། །ཞེས་དང་། བསྐྱུགས་པར་འོས་པ་བསྐྱུགས་པའི་བསྟོན་པ་ལས། ཆོས་ཉིད་འདོར་བར་མི་མཛད་  
ལ། །ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན། །ཞེས་

@167A ༄། །གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་བབུང་ཡང་། །ཞེན་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་ནས། བཅིངས་གྲོལ་དང་  
ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་

ལས་འདི་འབྱུང་གི་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པ་གཉིས་ལ། དང་པོ་རང་གི་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ན། སྤྱི་མ་རང་ལུགས་ལ་མི་བདེ་བར་གཞན་ངོ་འཇམ། འབྲུལ་ངོར་བསྐྱུལ་མི་དགོས་པར་རང་  
གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཀ་འཐད་པ་དེ་མཐོང་བ་ཅིག་བྱུང་ན་

ངོ་མཚར་བ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་འགལ་བར་སྒྲུང་བ་མ་འགལ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་མཁས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་རྟོགས་པས་འཁོར་འདས་གྱི་

རྣམ་གཞག་འཐད་པར་འགོ་དགོས་ཀྱི། དེ་མ་རྟོགས་བར་

དུ་འཐད་པ་ལ། རྟོགས་ནས་རྣམ་གཞག་རྣམས་བྱས་མེད་པར་སོང་ན། དངོས་པོར་སྒྲིབ་འཁྱེད་ལྷགས་དང་བྱེད་པར་མེད་པས། སྟོང་པ་ཡི་མ་རྟོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས་  
གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་

པ་མེད། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། བྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་བརྩོད་པའི་ལན་དུ།  
གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་

འཇིག་པ་མེད། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། བྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་དག་མི་རུང་གི། སྟོང་པའི་ལྷགས་ལ་ཤིན་ཏུ་  
འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་

@167B ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། རྟོག་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། ཞེས་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོགས་གི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་

གསུངས་མོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཆས་གསེལ་ན་གང་

དུའང་གཟུངས་མི་འདུག་སྟུང་པའི་གོ་བ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པར་འཇོག་ན། སྟུང་པ་ཙམ་མ་བྱས་པའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བརྟུལ་བས་ཀྱང་རྟོགས་པར་རྟུས་པས་དཀའ་བའི་  
དོན་མེད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། །དོན་དམ་པར་དམིགས་

གཏད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་སྒྲུངས་པས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་དཀའ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་  
ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་

ཤེས་ན། བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལ་མི་རྟོངས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ནས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་  
པར་འགོ་བར་གསུངས་ཏེ། ཅུ་བ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་

དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མེད་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་

མྱོངས་ཏེ། རྟོན་གམ་ལུས་ཚོགས་བསགས་ནས། ལུན་ཚོགས་པ་རེལ་འགོ་བར་

འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ན་བཙམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ནའང་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་  
ཟབ་སྤྱི་མཐོང་བར་དཀའ། ལུས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོབ་

@168A ༄། ལའང་འགྱུར་མེད་པ། རྟོན་ཕྱིར་ཕན་མཛད་བཅེ་ལྡན་བྱང་རྒྱུ་བརྟེན་ནས་ནི། ཤེམས་ཅན་ཚོགས་སུས་ཤེས་སྒྲམ་བྱགས་བྲིལ་རྒྱང་བར་མཛད། ཅེས་གསུངས་ཤིང་སྟོང་  
པ་ཉིད་ལ་སེམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པར་མི་

རྒྱས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་དཔེ་དོན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱང་བ་ལས། རེ་ཞིག་ལུས་ནི་མི་གཙང་ཉིད། རྟགས་ཤིང་མངོན་སུམ་སྟོན་ཡུལ་བ། རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའང་གང་གི་  
ཆེ། ཤེམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། རྟོན་ཆོ་དམ་ཆོས་གནས་མེད་པ། ལྟ་

རབ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ། ཟབ་མོ་དེ་ཀོ་ཇི་ལྟ་བུར། ཤེམས་ལ་བདེ་སྒྲག་འཇུག་པར་འགྱུར། ཆོས་འདི་ཟབ་སྤྱིར་སྒྲུབ་པོ་ཡིས། ཤེས་པར་དཀའ་པར་བྱགས་རྒྱད་དེ། རིས་ན་བྱུང་པ་



སངས་རྒྱས་ནས། །ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །དེས་ན་སྤྱིར་འདི་སྟོན་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འདིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱོད་པའི་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ་བས་ན་གང་བྱུང་བྱུང་ལ་བྱས་  
པས་མི་འོང་ངམ་སྟུམ། དེ་ལྟར་བྱི་མ་མེད་པའི་ཐོས་བསམ་

གྱིས། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྟེན་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱོད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ན་ཅི་ལ་  
དམིགས་ནས་སྦྱོ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྦྱབ་རྩལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག།

པས་བསྐྱབས་པའི་ཞི་གནས་དངོས་སམ། ཡང་ན་སྤར་ལའད་པ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཅིག་ངེས་པར་བཅའ་དགོས་སོ། །དེ་གཉིས་  
ཆོགས་སུ་རྩུད་པ་དང་། སྦྱོས་པ་དང་བུལ་བའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག།

@168B ཏུ་གནས་པའི་ཞི་ལྟ་གཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། སྤར་ལའད་པའི་ལྟ་བ་མེད་ན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བྱུང་ཡང་སྦྱོས་པ་དང་བུལ་བའི་དོན་ལ་གནས་པ་མིན་པས་ཞི་

གནས་སུ་ཟད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་དོན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་

ལྷ་བའི་གོ་བ་རྟེན་ཀྱང་ཞི་གནས་བརྟན་པོ་མེད་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉ་ཅང་གཡོ་བས་སོ་སོར་རྟོག་པས་ཇི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་མི་འབྲེལ་བས་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་གཞུང་ཚད་  
ལྷན་པལ་ཆེ་བ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ལགས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གོལ་ས་

བཅད་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྷ་བ་སྐྱེད་པའི་ལྷགས་ལ་མདོ་ཙམ་བཀོད་ན་འདོད་པ་མི་རྫོགས་པར་སྒྲུང་ཞིང་། རྒྱས་པར་བྱས་ན་ཆོག་གི་ཁྱར་ཉ་ཅང་ཡང་ཆེས་ནས་འགོ་བར་སྒྲུང་བས་ད་  
རེས་ལ་ཡི་གེར་མ་བཀོད། སྒྱིར་འདི་ལྷ་བུའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་

བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་པའི་རིགས་སུ་མི་སྒྲུང་བས་གྲིས་ཟེར་བས་སྒྲུལ་མ་ཁན་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་རིགས་སུ་བྱུང་ཡང་སྒྲུར་མ་བྱས། དམ་པ་བྱིད་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། གསུང་ཤོག་བཀའ་ནན་ཆེར་  
གནང་བ་དང་། གསུང་འཕྲིན་ལའང་ནན་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་

ཡང་སྒྲུང་བས་ལུང་དང་སྒྲོར་བ་དང་། རིགས་པས་མཐའ་གཅིད་པའི་སྒྲོས་པ་རྣམས་དེར་ནས་མདོ་ཙམ་ཕུལ་བ་ལགས་པས། ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་དེ་རིགས་པ་ལྷ་ན་བྱགས་ཉམས་སུ་

བཞེས་པ་ལྟ། དཔག་མེད་དཀའ་བས་འཕགས་པའི་ཡུལ་བགོད་ཅིང་། །

མཁས་པའི་བཤེས་གཉིན་དུ་མ་བསྟེན་པ་ཡིས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད། །  
ཇི་བཞིན་ཉིད་ནས་མི་ཤེས་མུན་གླིང་འདི། །གང་གི་མྱད་བྱུང་མཛད་པས་གསལ་མཛད་  
པ། །སྒྲི་སྒྲུར་དབང་པོ་སྒྲོ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཅེས། །སྒྲུར་བཅས་འགྲོ་

@169A ༄། །ན་སྟན་པའི་བ་དན་གཡོ། །བདག་པས་གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་ཐུགས་མངའ་བ། །འཇིག་རྟེན་མིག་དེའི་རྒྱལ་ཚབ་གོ་འཕང་བཞེས། །སྤྲོམ་བཙུན་མཁས་པ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་ཆེ་  
བ། །དཀོན་མཆོག་ལ་གུས་རྒྱལ་བྲིམས་བཟང་པོ་ཅན། །དེ་ཡི་དགོངས་

པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། །དྲི་མེད་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན། །རྒྱལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཁས་པའི་རྗེས་འཇུག་པ། །བས་མཐའི་གནས་ལ་དགའ་བའི་སྤྲོང་བ་པ། །སྒྲོ་བཟང་  
གྲགས་པས་རྒྱལ་འདིར་ངལ་བ་བྱས། །དེ་ལས་ཐོབ་པའི་དགོ་བའི་མཐུ་བཟང་

གིས། །ས་གསུམ་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་བྱུང་ཏེ། །རྒྱལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་བྱུང་ཅིག །པང་ནས་སྐྱེས་དང་ཉི་རྒྱལ་ཇི་

བཞིན་དུ། །དགོ་ཞིང་དེས་པའི་ཐུགས་མངའ་བྱིད་དང་བདག་ །སྲུ་ཡིས་ཐོག་

མར་བདུད་ཚི་ཐོབ་པ་དེས། །ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་བགོ་བཤའ་བགྱིད་པར་སྒྲོན། །ཨི་མ་ཉོ་དལ་ཐོབ་སྐྱལ་པ་བཟང་། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བ་ལེགས། །ད་ནི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་  
ལུས། །ཉིན་མཚན་དོན་ཡོད་བྱ་བའི་རིགས། །ཉི་ཆོ་བ་ལ་ཉི་ཆོ་དང་། །མཐའ་དག་པ་ལ་

མཐའ་དག་པའི། །འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་སྲུ་ཞིག་ཕྱོགས་རེས་ཆོམ། །མི་རྟག་སྤིན་པོས་མ་ཐོས་པའི། །སེམས་ཅན་དེ་ནི་འགའ་མ་གྱུང་། །ད་དུང་དེ་བཞིན་  
ཁོ་ནར་བས། །སེམས་བྱོད་དལ་བར་ཇི་ལྟར་སྒྲོད། །དེ་ཕྱིར་འབད་ཀྱང་འདོར་

དགོས་པའི། །སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཐོང་། །གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་རྗེས་འབྲང་བའི། །ལས་གཉིས་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་སོམས། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཚ་བྲིལ་ཡོད་དང་། །བྱན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་  
ཡོད་བརྟན་པ་ཡིས། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་ནི་ལེགས་བརྟུལ་ནས། །

@169B འཆི་ཆོ་ཡིད་ལ་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱོས། །བདེ་ལེགས་གཞིར་གྱུར་བསྟན་པ་གནས་པར་ཤོག། །དམ་ཆོས་སྦྱོད་ལ་འཆོ་བ་མེད་པར་ཤོག། །འགྲོ་བའི་རི་བ་ཆོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་

ཤོག། །ཕན་ཚུན་བྱམས་པའི་ཡིད་དང་མི་འབྲལ་ཤོག། །ཅེས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་ཙམ་དུ་

བསྟན་པ་འདི་ནི། མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟུབ་པའི་སྤྲོང་བ་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕ་ལག་དམ་པ་འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲན་པར་གྱུར་པ། དགོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཞལ་

སྒྲ་ནས་བཀའ་སྩལ་སྤྲོངས་པའི་ལན་དུ། །ཤུགས་ཀྱི་དགེ་སྤྲོང་སྒོ་བཟང་བྲགས་

པའི་དཔལ་གྱིས་ཨེའི་ས་ཕྱོགས་ཏེའུར་དགོན་པར་སྐྱར་བའོ།།